

THAT'S THE WAY--IT SHOULD
HAVE **BEGUN!** BUT IT'S
HOPELESS!

aneb jak redefinovat pojem studentský časopis.

sg!

:editorial	3
:no comment	4
:(b)anquette	5
:netholic	
Fantasy Premier League	6
Osud.cz	7
:g! stories	
Paštiková Francie	8
:téma	
Nejsem budoucnost českého národa	10
:kultura	
O kulturní rubrice	12
Terry Gilliam	12
Venkovský učitel	16
Rock'n'Roll	17
Herbst in Kremsier	18

U kávy či v hodině, s Géčkem v ruce jediné :-)

Rozhodne-li se jeden studovat na našem/vašem gymnáziu (a to navíc jeho rozhodnutí podpoří), je v ten okamžik postaven před několik pravdivých pravd a léty ověřených charakteristických konstant nebo, chcete-li, konstantních charakteristik, bez nichž bychom si už po kolik generací ani nedokázali tento ústav představit. Tyto se vyznačují různě a často na dvě strany.

Užijme třeba příkladu takových šaten. Znáte jinou školu, která by disponovala těmito charakteristickými katakombami, suterénními pseudomístnůstkami, jež se skrývají pod oním neškodným slůvkem „šatny“? Za dobu svého studia zde (a že to mnohdy není zrovna krátká doba) si těžko kdo dokáže představit horší a nepříjemnější situaci, než když přijde ku vratům bočního vchodu, výjimečně zavřeným, a prohrabujíc se plným batohem zjistí, že čipovou kartu, kterou se domníval, že tam někde na tutti má, prostě nemá, a je nucen stepovat na místě do té doby, než přijde nějaký zodpovědný spolužák, který kartu vlastní, nosí a ochotně nás pustí dovnitř. Tato situace je nepříjemná normálně, natož uvážíme-li kritickou hodinu 7:50 a více nebo kritickou teplotu -15°C a méně. Projdeme-li touto zkouškou a dostaneme se do samotných suterénních útrob naší alma mater, vyvstane před námi další ... charakteristika. Smrad! To svět v životě necítil, co v šatnách. *Ať je vedro nebo mráz, v šatnách já se dusím zas.* Nebo zima! Kdo z nás si aspoň jednou nepoložil otázku: Proč já bych se měl svlíkat v takové zimě? V podstatě jsou ty šatny jedním z nejvíc nechutných a nesnášených míst v celé budově a přece ... A přece jsou to právě ony, v nichž student žije, a právě v nich vznikají svazky a přátelství často na celý život (nebo ty, které pak dají vzniknout životu novému). Celé čtyři roky respektive celých osm let den co den proklínáme tyto prostory, kde

čert se sváří s ďáblem, kde se dusíme a mrzeme, odkud nám občasně a záhadně zmizí cvičky nebo svačina, dušujeme se, že s touto školou okamžitě po maturitě nadobro skončujeme a nikdy nedopustíme, aby naše děti musely trpět ten smrad a mráz. A přesto, když za námi jednou v květnu zaklapnou dveře milovaného ústavu, vzpomeneme si s nostalgií na tato místa. Dokázali bychom si vůbec představit uplynulé roky bez těch chviliek, které jsme v šatnách prožili? Byli bychom schopni ochudit naše děti o ty svazky a přátelství na celý život, o ty hodiny v šatně strávené, kdy už potřetí nejedeme na písemku z chemie, jelikož se nutně musíme učit na seminář z dějepisu? Těžko!

Toto obšírné a vpravdě možná nezáživné exposé, které nakonec vydalo na celý příspěvek jsem původně zamýšlela jen jako úvod k tomu, abych se dostala k podstatě věci, totiž tomu, že jednou z charakteristických konstant našeho/vašeho gymnázia jsou již od nepaměti ve vlnách přicházející nadšené snahy založit a vést školní časopis. Dneska držíte v ruce první číslo našeho/vašeho nového školní časopisu příznačně pojmenované „géčko“. Kdo ví, kolik čísel je mu souzeno! Možná nepočítaně a stejně tak možná jen jediné. Každopádně tak jako tak stojíme na prahu vzniku nové charakteristiky. A nenapadá mně, jak lépe ukončit svých „několik vět“, než přáním, aby vám toto tištěné géčko přinášelo alespoň z poloviny tolik potěšení a uspokojení jako ono pověstné géčko skutečné. A ať už tím potěšením budete rozumět ukrácení si dlouhé chvíle během nekonečných hodin fyzik, chemií, dějepisů nebo zeměpisů, nebo zaplácnutí několika volných minut při čekání na autobus nebo na hudebku (nebo třeba na zodpovědného spolužáka s čipovou kartou), budeme i my jeho přispěvatelé potěšeni a uspokojeni.

vs.

Beseda pamětníků Února s nejmladší generací naší strany

ÚNOR ODKAZEM I VÝZVOU

Před několika týdny proběhlo vyvrcholení oslav 30 výročí Vítězného února 1948 a vzniku Čs. strany socialistické. Obě tato výročí mají nesmírný význam pro formování myšlení příslušníků naší strany, a to nejen těch, kteří stáli u zrodu nové pokrokové politické strany, jež prostřednictvím Národní fronty pod vedením KSC pomáhala celých těch 30 let budovat socialismus v naší vlasti, ale i těch, kteří do této strany vstoupili později, kteří se narodili po únoru 1948 a pro které je naše socialistická současnost naprostou samozřejmostí. Co znamenal únor 1948 a vznik naší strany pro ty, kteří byli oné historické chvíle očitými svědky, ba co víc, kteří pomáhali přetvářet třídní společnost ve společnost novou, budovanou na principech vědeckého socialismu? Co znamená únor 1948 a vznik Čs. strany socialistické pro ty naše členy, kteří reprezentují nejmladší stranickou generaci, jež se narodila v mnohem později a která vstoupila do politického života počátkem sedmdesátých let? A právě toto téma — tato konfrontace generací — se stala obsahem naší besedy. Za ty starší se tu sešli bratři Josef LINEK z Prahy 4 a Vladimír HNILICA z Prahy 1, současnou generaci reprezentují bratři ing. Jiří PAROUBEK a JUDr. Jaroslav KRÁL z Prahy 1.

PAROUBEK: Ano. Pro nás mladé, kteří jsme únor 1948 neprožili jako osobní zkušenost, je toto datum především historická událost, kdy byla s konečnou platností rozhodnuta otázka politické moci, došlo k likvidaci pozic exponentů buržoazie v politickém životě republiky. Nyní, 30 let po únoru 1948, jsou pro nás mladé ideje Února živou vyzvou. Nutí nás především k zamyslení, kolik toho pro stranu a společnost děláme a kolik jsme schopni udělat. V naší stranické práci je stále co zlepšovat.

Bratr Jaroslav KRÁL

Bratr Jiří PAROUBEK

Náš první okruh dotěrných otázek jsme pojali anonymně, protože by někteří po zveřejnění svých jmen u příslušné odpovědi mohli při procházení kolem kopírek pociťovat náhlý nával krve do hlavy, zvýšený

krvní tep, okousané rty, všudypřítomný pocit paranoie z upřených očí a mrazivý pot na zádech způsobený nevyhnutelným studem. Co taky jiného čekat při otázce „co je vaše 'guilty pleasure'?“.

- Demoiselle s jinak velmi vytříbeným vkusem (i přes svou blondatou kšticí), z něhož zanedlouho bude mít svůj džob:

„I can't help myself by Kelly Family!“

- Nesmělý mladík, k němuž netrnoucí poklidný úsměv patří neméně než sensheisery px100 na jeho uších:

„Tož furt si prostě musím kroutit vlasama.“

- Slečna v tak vysoce postavené funkci, že popisu je radno se zdržeti.

„Rozhodně množství jelenních lojů a jejich neustálé dokupování. To je opravdu divná úchyłka. [A co ředidla?!, pozn. aut.]“

- Floutek s nekontrolova(tel)nými záchvaty smíchu a přesnosti:

„Taháky.“

- Blondatý monsieur, o kterém byste si tohle rozhodně nemysleli:

„Plácám přítelkyni po zadku kdykoli, když jde přede mnou do schodů.“

- Neurotický loser věčně třepající nohama:

„Mám škodolibou radost z toho, když někoho uzemním jeho vlastními argumenty ... Když mám chuť někoho zesměšnit, použiju jeho gestikulaci.“

- Budoucí plnovousý matfyzák s kalkulačkou místo mozku a objektivem místo očí:

„Simuluju bubny dreamtheather prstama do stolu.“

- Můj milovaný sedící za mnou:

„Když sedíš přede mnou.“

- Neumím popsat sebe

„Jednoznačně nudle s tatarkou. A tu tatarku dvakrát.“

 (+) FANTASY PREMIER LEAGUE

Jestli jste se aspoň jedinkrát při sledování útrpného průběhu zápasu vašeho oblíbeného klubu Premier league (zdravím fanoušky Tottenhamu ... no a vlastně i Arsenalu) zasnili nad tím, jaké by to bylo, kdyby na jednom postu hrál ten a na druhém onen, jenom vám vždy na post sportovního ředitele chybělo pár nepodstatných faktorů jako vliv, jméno a zkušenosti, pak máte možnost to zvrátit alespoň virtuálně. Na serveru fantasy.premierleague.com máte stále možnost se zaregistrovat, a přestože budete v menším bodovém skluzu, můžete si vytvořit vlastní tým, dát mu nějaké fešné jméno, nějak ho vyparádít a pak už jenom přehazovat vidlemi mezi hráči premier league a doplňovat je do vašeho kádrů prakticky podle svých představ. Hlavní ome-

zení jsou pouze sto milionů liber, maximálně tři hráči z každého týmu a jinak je vše na vás. Každý hráč získává body podle toho, jaký zápas odehraje (tedy kupříkladu pokud váš bek odehraje celých 90 minut a neinkasuje, získává šest bodů, což je při průměrných třiceti až čtyřiceti na mužstvo vcelku slušný výsledek) a jestli váš tým konstantně oslňuje ze všech nejvíce, můžete i něco vyhrát. Ale to už je povětšinou spíše záležitost profesionálních nimralů/přízemních pragmatiků, kteří se neostýchají mít v jednom týmu Terryho, RONALDA, FABREGASE a ROONEYHO. Takové vyvrhelství a nepravěrnost v mém případě samozřejmě nepřichází v úvahu i proto, že pro mě osobně je FPL čistě příjemné odreagování. Každopádně sestava mých invincibles isfc:

James

Sagna – Richards – Vidic – Clichy

Young – Alonso – Fabregas – Pedersen

Ashton – Agbonlahor

na lavičce Carson – Agger – Ireland – Chopra.

P.S.: Holdujete-li i jiným ligám, než je ta english, včetně Ligy mistrů, můžete zkusit oleole.com, jinak patrně nejrozsáhlejší

platformu o fotbale vůbec. Jen ta grafika ...

Tlačítko 'stránky pouze česky' by na Googlu měli co nejdřív zakázat. Při stále nepřebornějším kvantu portálů úměrně vzrůstá šance na zabřednutí do nejrůznějších obskurit. A že jich je. Opravdovým zjevem je

ale teprve osud.cz. Už jenom soudě podle jejich anket by se řeklo, že je to buď recese uno perfecto a la monty python, nebo naprostý škvár. Příklad:

- Evropskou unii považují za:

- a) dobrý nápad. (6%)
- b) konec práv a osobních svobod. (20%)
- c) dotažení záměru nacistů do úspěšného konce, je to hrozba nové totality. (74%)
- d) dejte mi pokoj s eu, je mi to jedno. (0%)

Nebo pokud není někomu jasné, jak se dá překroutit otázka/možnost odpovědět tak, aby respondent neměl možnost odpovědět

jinak než v souladu se záměrem zadavatele, tady má inspiraci:

- Co si myslíte o smrti Jörga Haidera?

- a) byl surově zavražděn... (44%)
- b) těch indicií je nějak moc, zřejmě to nebyla normální nehoda.. (52%)
- c) nevím, co si mám myslet. (3%)
- d) věřím masovým médiím, byl opilý a boural. (1%)

Celá stránka je navíc prokládána úsměvnými statěmi samozvaných odborníků prohlašujících a sáhodlouze argumentujících, že „Karel Steigerwald šíří protičeskou nenávisť”, ačkoliv jestliže si pročtete jeho citace, které jsou tu obráceny proti němu, například „Češi jsou odrůda podivná. zbabělá, pokrytecká, slizká, která svůj rasismus halí do všelijakých humanistických lží

a medů, jimiž sytí lid. Český rasista není přímočarý, nýbrž zakuklený.”, nezbyvá než souhlasit. A vůbec. Jestli si někdo pamatujete na tu prapodivnou vysklenou tabuli na Slovanu od knihovny směrem k Velehradské, na které nejdříve visely komunistické letáky, a naposledy jsem tam viděl plakát Vesmírných lidí, tak osud.cz je ještě zvrácenější mix obojího.

PAŠTIKOVÁ FRANCIE

Když máte luxusní klimatizovaný autobus s televizí, ve kterém je televize koupená patrně namísto kytek (asi se jako dekorace vpředu uprostřed na nejchytlavějším záchytném bodu pro oko vyjímá stylověji) a kde klimatizace působí zásadně v noci, abyste se ráno probudili bez funkčního hlasového ústrojí; řidiče, kteří se na objezdu točí jako Mr. Bean a pak si ze tří možností dvakrát vyberou tu špatnou, a to i s GPSkou; průvodce, jehož absurdně bodrý clouseauovský projev ve mně osobně ke konci vyvolává stejné fyzické účinky a procesy jako ošálovaný předseda jedné politické strany po vyhraných volbách a který svůj spanilý návrat do Francie po patnácti letech doprovází extatickými přednáškami plnými zajímavostí o způsobu oplocení rakouských vinic a asi počítá s nějakou neznámou formou atomové hrozby, pakliže si s sebou bere bezednou zásobu paštik & příslušenství a totéž očekává i od nás, neznalých poměrů v krutém zahraničí, kde je záhodno býti neustále ve střehu, pročť kdykoliv a kdekoliv můžete narazit na nějaký karavan, a to doslova; pak, pak vám musí být nad slunce jasnější, že jste součástí něčeho téměř metafyzického.

Je zbytečné se rozplývat nad striktním, spravedlivým a nelítostným časovým penzem na rozchody, sloužícím jako past pro ty zhýralce, jemuž bohatě nestačí deset mi-

nut na ofocení si okolních atrakcí; nad libou hudbou linoucí se z reproduktorů, jež jistě každému poprávu musela vykouzlit úsměv na tváři, poněvadž kdy jindy než v krušných chvílích při celém dni stráveném uvnitř vozidla uvítáte rakouské bratrance Jirky Zmožka?

Škoda, no.

Úplně by i beztoho vystačily už jen perцепce z út(u)l(n)ých galerií s moderním uměním (vidět, co všechno se dá provést s prázdnými lahvami/sešláplými plechovkami od Coca-Coly, je k nezaplacení), podvečerní bloumání po provenských městech, tučné kebaby a čerstvé bagety, zapadající slunce nad Saintes-Maries-de-la-Mer, Marseille a mapa. a z toho všechno jednotlivě klidně na celý týden. Nejsou dva měsíce po revoluci, aby kvantita válcovala kvalitu. S tím, jak si většina po středním koncertě ve Zlíně byla v káfcéčku v oblecích dolít kolu v průměru sedmnáctkrát, a bez nejmenšího pocitu studu, se mi ale zdá, že by mě to asi ještě stále nemělo nijak překvapovat.

P.S.: I tak děkujeme paní prof. Turkové a Procházkové a víme, že za technické problémy nemohou.

NEJSEM BUDOUCNOST ČESKÉHO NÁRODA

Nemusíte být ani posluchačem rádia Wave, a zdaleka ani hudebním fanouškem, aby ve vás při poslechu záznamu ze zasedání Rady Českého rozhlasu kypěla žluč a žaludek se převracel jako kuře na grilu nad zastydle komunistickými a komunisticky znějícími diletantskými výroky radních na účet rádia Wave. To 5. září tohoto roku v rámci anglicky mluveného pořadu Friday Ripple Craiga Duncana odvysílalo

**Rada ČRo varuje: Poslouchání
Radia Wave škodí vašim očím.**

skladbu Swastika Eyes od skotských Primal Scream, se 4,5 miliony poslechy na Last.fm jedné z nejpopulárnějších kapel vůbec. Něco jinde tak absolutně samozřejmého, až ordinárního, u nás vyvolalo bouřlivou nevoli radních, kteří na základě tendenčního překladu a rozboru skladby provedeném Radkem Voglem (pro zajíma-

vost: první sloka „*your soul don't burn, you dark the sun / you rain down fire on everyone*” podle něj znamená „*vaše duše hoří / ať sype oheň na každého*”) sypou sami oheň na kapelu a absurdně ji obviňují z propagace fašismu, přestože Primal Scream jsou na tom docela opačně a sami text Swastika Eyes zamýšlejí jako parafrázi na americkou vládu, jejíž zahraniční politiku právě obviňují z fašistických projevů a postojů. A co se týče pořadu Friday Ripple samotného, plus jako odkaz na dvouhodinový pořad BBC Worldwide (který Wave spolu s mnoha dalšími světovými rádii přebírá v původním znění) Gilla Petersona (jednoho z nejuznávanějších rozhlasových DJ's na světě) mluví za vše doslovný citát Dany Jaklové, mluvčí rady: „*Já se přiznám k tomu, že když jsem se dozvěděla o tom, že Český Rozhlas jako médium veřejné služby vysílá dvě hodiny, a teď navíc je to ještě více, protože je to dvouhodinovka v pátek i v sobotu, v angličtině, bez překladu a nejde o jazykový kurz, tak jsem byla šokována.*”

I když s odstupem může iniciativa proti radě ČRo ze strany hudebníků, novinářů a vůbec všech zainteresovaných působit až trochu donquijotovsky a zprofanovaně (obrovské množství článků na blozích vlivných českých hudebních publicistů ihned po zveřejnění zprávy, plakáty (mnohdy až trochu amatérsky agresivní) s karikaturami členů rady, petice a koncert za jejich odstoupení), je přinejmenším nemorální a urážející, aby si orgán veřejnoprávního média bral obecně za rukojmí docela široké spektrum hudebně a vůbec kulturně naladěných mladých lidí (zdaleka se ne-

rovná zapříisáhlých alternativců), a jen tak mimochodem většinou i daňových poplatníků, o kterých říká, že „*Tyto menšinové skupiny podle mého názoru nejsou budoucností tohoto národa, anebo jen velmi ojedinelé*” (David Medek, programový ředitel ČRo), a kterým je pak patřičně trapné bojovat za to, co je v okolních státech zcela běžné. I na Slovensku ovládaném Robertem Ficem, který by k tématu svoboda slova rovněž mohl říct své, existuje obdoba Wave, Rádio_FM, vysílající celoplošně (!), o čemž se nám v ČR může jenom zdát, pakliže Rádiu Wave od počátků svého vysílání v lednu 2006 byly přiděleny frekvence pouze pro pražský region (už tak zahlcený rádii podobného typu), o něž ovšem taktéž přišel, a v posledních měsících proto vysílal jen digitálně.

Wave jako takový měl být primárně určen mladším lidem zajímajícím se o poněkud rozmanitější hudbu, než jaká byla předkládána na dosavadních veřejnoprávních rozhlasových stanicích, nebo modernější a čerstvější, než jakou nabízí ČRo 3 vltava. I to mu možná zlomilo vaz. Je zde sice postkomunistická generace, která díky neomezeným zdrojům na internetu má stále ve větším množství možnost seznámit se s kulturou, která je takovým opakem k oné normalizační masovosti a jednotě, diktovanou právě televizí a rádii za minulého režimu, ale hlavně stále převládá většina lidí, která je a bude odkázána na to, co jim bude poskytnuto shůry. A s tím, jak je kulturní zázemí dodnes deformováno unifikací normalizace a jestliže z toho pro každého mohou plynout velké příjmy, (jakože

je více než pravděpodobné, že nahrávací společnosti u rádií ve velkém protlačují mainstreamové interprety), je každá potenciální štika – u nás v podobě Wave – ohrožením stávajícího relativního klidu. Je proto ohyzdné, když se radní Antonín Zelenka v souvislosti s tím, jak dští síru na levičáctví Primals, odkazuje na to, že „*Je zajímavé, že velmi agilně tuto stanici hájila paní poslankyně Levá z KSČM, jinak jsem žádný vehementní boj zase takový v poslanecké sněmovně a v rozhovoru s různými poslanci nezaznamenal.*” Bez ohledu na politizaci rady: KSČM sice mohou Wave podporovat, ale jedná se v jejich případě zhruba o tak vypočítavý tah, jakým je Paroubkova podpora registrovaných partnerství, výpovědní hodnota tohoto argumentu je tedy znova nulová.

Hlavním důvodem pro takovéto jednání rady ČRo by ale podle kuloárních informací měla být snaha Davida Medka a ostatních radních odvolat generálního ředitele ČRo Václava Kasíka na základě protiwaveovské argumentace (protože to byl právě Kasík, jenž se zasadil o počátek vysílání rádia Wave) a dosadit tak Medka na jeho místo. Ať už jsou ale důvody rady ČRo jakékoliv, je jisté, že ona sama si z reakce veřejnosti nedělá příliš velkou hlavu. směšně malé, respektive v podstatě žádné vyvození odpovědnosti v podobě neudělení honoráře autorovi expertízy Radku Voglovi a uznání, že radio Wave nepropagovalo fašismus, je pouhým planým plácáním do vzduchu a zůstává otázkou, s čím rada vyrukuje příště.

Kulturní rubrika časopisu g! se stejně jako časopis samotný snaží studentům sprostředkovat něco, co bývalý Otazník nenabízel. Snaží se o výklad umění – konkrétně psaní recenzí. Samozřejmě můžete namítnout, že Otazník recenze nabízel, což však je, nebo není pravdivé v závislosti na definici slova „recenze“. Pokusíme se tedy o výklad významu tohoto útvaru dle názorů autorů g!.

Nejprve uvedeme na pravou míru rozdíl mezi dvěma zásádními a v podstatě opačnými přístupy k recenzím. Na jedné straně stojí tzv. anotační recenze, která do několika vět shrne děj, popřípadě uvede subjektivní hodnocení v podobě hvězdiček nebo počtu procent. Z této kategorie autor nevybočí ani větami typu „film se mi moc líbil“, což se dá stále považovat za obměnu hvězdiček. Pro potřeby tohoto článku si dovoluji tento útvar označit pojmem anotace. Recenze tohoto typu můžeme běžně vidět v televizním programu, kulturních rubrikách většiny časopisů.

Na straně druhé stojí plnohodnotný útvar, který by měl nést spíše název kritika, či úvaha o daném díle. Umění je nedefino-

vatelný pojem a žádné dílo nemůže být charakterizováno žádnou kritikou. To však také není záměr autora. Protože čtenář se zajímá o dílo, ne o autora. Dle našeho názoru je jakékoliv „hvězdičkové“ hodnocení. Co zkoumat na dílu? Je toho spousta. Každý autor nám chce svým dílem něco sdělit. To „něco“ však nemusí být na první pohled zřejmé a kritik je tu od toho, aby zájemci o dílo pomohl s výkladem, nebo nastínil výklad vlastní. Samozřejmě výkladem také hodnotí, jak už ale bylo uvedeno, není to hlavní účel.

Tento způsob chápání kritiky se z velké části shoduje a vychází z myšlenek Františka Xavera Šaldy. Více informací tedy naleznete v jeho spisech.

Další podstatnou složkou našeho výkladu slova recenze je liberálnější přístup k volbě díla. Zatímco většina periodik zkoumá nová díla, rozhodli jsme se recenzovat i díla starší. Nepovažujeme totiž za důležité pouze mapování aktuálního dění. Recenzí se snažíme také seznámit čtenáře s dílem, které je toho dle našeho názoru hodno. Nehledě na jeho stáří. Toliko tedy k obhajobě našich nestandardních postupů.

FILM

Terry Gilliam je britský režisér, animátor, scénárista a v neposlední řadě herec. Poprvé jsem si tohoto člověka povšiml v Monty Pythonově létajícím cirkuse. Gilliam se příliš neúčastnil hraných scének a pokud ano, tak v těch rolích, které nikdo nechtěl hrát. Měl na starosti titulky a hlavně animace - surrealistické výjevy, kombinující staré fo-

TERRY GILLIAM

tografie s autorovými lehce rozpoznatelnými kresbami. Původně měly animace sloužit jen jako „spojovák“ jednotlivých scének, později se jim však dostalo právem zaslouženého prostoru. Už v těchto animacích lze vystopovat motivy a témata, jež později plně rozvinul ve svých filmech. Mechanické pohyby starobylých fotek za doprovodu

staré veselé hudby, podivné a zbytečně složité mechanismy sestavené například z nákresů odpadních trubek a uprostřed tohoto nesmyslně přetechnizovaného světa stojí zmatený člověk. Už jen tyto animace samotné by stačily, aby svého autora zapsaly do historie, ale Gilliam ukázal, že má větší potenciál.

Ještě než se rozloučil s Pythony, dal se na režírování. Poprvé si zkusil natočit film s Terryem Jonesem, když tvořili *Monty Pythonův Svatý Grál*. Gilliamovo dílko je také *Crimsonova permanentní pojišťovna*, která sloužila jako předfilm *Smyslu života*. Gilliam evidentně rád zkouší, kam až se dá zajít v bizarnosti, aniž by vyšel ze žánru "dívatelných" filmů. Jeho první film po éře Pythonů byla pohádka *Jabberwocky*, která byla ale tak šílená, že byla často považována za další film této skupiny. Mimo jiné

také proto, že měla podobný styl a středověké prostředí jako Svatý Grál. Také v něm hrál Michael Palin a Terry Jones (Pythoni). Nebo zápletky: hlavní téma pojednávající o bednářovi, který je donucen ulovit draka Jabberwocka (a zachránit tím království a dostat princeznu za ženu), je doplněno krásnými epizodkami, jako například rytířské klání ve hře na schovku. V Americe byla premiéra dokonce uvedena pod názvem *Monty Python's Jabberwocky*

i přes Gilliamovy protesty. Je to však pochopitelné, neboť za doby natáčení stále skupina Monty Python existovala a tvořila. Na druhou stranu možná si Gilliam uvědomil, jak těžké bude vymanit se z dřívějšího úspěchu. Podařilo se mu to v největší míře (i když nutno uznat, že se později všichni pythoni víceméně prosadili.)

Jeho třetí film, *Brazil* (1985), je kapitola sama pro sebe. V této skoro tříhodinové futuristicko-surrealistické smršti o snech úředníků vůbec nepochopíte, o co tu vlastně vůbec jde, dokud se nesmíříte s tím, že jde o atmosféru, nikoliv o děj. Teprve pak se můžete nechat zcela ponořit do onoho podivného, byrokracií ovládaného světa, sledovaného zmateným člověkem utíkajícím do svých fantasií. Gilliam zde opět poukazuje na svou nelibost, kterou chová k byrokracii a jejím mechanismům, jež člověka pojímají jako něco odosobněného – jako proměnnou, soubor dat z formulářů. Vše je zasazeno do zbytečně a neefektivně přetechnizovaného světa. Sám Gilliam popisuje hlavní myšlenku jako: „šílenství naší nešikovně uspořádané společnosti a touze uprchnout jí, jakkoliv je to možné“. Hlavní hrdina nás nechává nahlédnout do svého krásného světa představ, jež vytváří předěly mezi paranoidními, uspěchanými a zmatenými výjevy ze světa byrokratické společnosti. Sám Gilliam přiznává, že se nechal do jisté míry inspirovat Orwellovým 1984. Na rozdíl od Orwellové představy antiutopické vlády je Gilliamova vláda plná ňoumů, která neví, co má dělat, a tak postupuje podle paragrafů, jimž ani nerozumí. Nejpozoruhod-

nější složka tohoto filmu (a Gilliamových filmů obecně) je jeho vizuální provedení. Město je sugestivně špinavé, plné zmatků, teroristů, výbuchů, drátů trčících ze zdí, rour, povalujících se harampádí, smogu, funkcionalistických, goticky majestátních budov a roztržitých úředníků s kufříky.

Film *12 Monkeys* (1995), do kterého se podařilo obsadit Bruce Willise a Brada Pitta, je inteligentní konspirační sci-fi. Nejzajímavější na tomto filmu je, že autor nevnucuje jeden správný výklad, ale vytváří dvě alternativy, z nichž si divák může svobodně vybrat. Hlavní zápletkou je problém cestování časem. Avšak na rozdíl od většiny filmů s touto tematikou se

nezabývá infantilními, neromyšlenými zámkotky z paradoxů, ale spíše tím, jak by toto cestování destruktivně působilo na lidskou mysl. Splynutí pojmů minulost, přítomnost, budoucnost – jejichž existence je nedílnou součástí vnímání reality – do neurčitého vágního pojmu dohnalo hrdinu filmu k pochybování o tom, co vlastně realita je. Protože se pohyboval mezi několika časovými rovinami, nutně začal pochybovat, jestli to vše není jen výplod jeho mozku. A co je nejdůležitější – film ničím nenaznačuje, že tomu tak není. Výborná fáze filmu z psychiatrické léčebny jakoby citovala Formanův *Přelet nad kukaččím hnízdem*. Představa budoucnosti je víceméně shodná s Brazilem a tolik odlišná od klasicky čisté, funkcionalistické představy z filmů *THX 1138* nebo *2001: Vesmírná odysea* (pro filmové fanoušky uvádím snad ještě Spielbergova *Blízká setkání třetího druhu*).

Jeho obecně nejpoblárnější film, pohádka *The Brothers Grimm* (2005), je velmi rozporuplný. Není jednoduché v něm Gilliamu vůbec poznat. Jakoby se režisér snažil skloubit hollywoodský diktát se svým pojetím atmosféry, výsledek je však rozpačitý. Daleko více sází na speciální efekty (které jsou mimochodem na svou dobu velmi chabé) a celý film působí odfláknutým dojmem, kde můžeme vidět jen osekané náznaky Gilliamova rukopisu (můžeme polemizovat, jakou roli hraje to, že film vznikl v koprodukcii s Českou republikou.) Naštěstí však dokázal, že se nebojí roztočit to ve svém starém stylu. Mluvíme teď o jeho dosud posledním filmu *Tideland/Krajina přílivu* (2005) – o neuvěřitelně temném surrealistickém snu ve stylu

Brazilu. Rozkládající se těla, taxidermie, staré fetující děti šedesátých let, téměř všechny postavy postižení silnou mentální chorobou v paranoidní, fantasmagorické atmosféře. To vše z pohledu desetileté holčičky, která nám ukazuje, jak si s tímto prostředím poradit. Film se sice odehrává v současném Texasu, ale temné surrealistické prostředí děj natolik odtrhne od reality, že se cítíte stejně jako malá dětská hrdinka – ztraceni ve světě podivných a zajímavě strašidelných představ a nemáte před holčičkou žádný náskok ve zkušenostech. Jako nejzajímavější postava filmu působí silně mentálně postižený chlapec Dickens, který si rád hraje s výbušninami a jehož cílem je „ulovit Žraloka.“ To se mu také nakonec povede – odpálí noční vlak plný cestujících, čímž diváka šokujícím způsobem vrhne zpět do reality a holčičku zachrání před devastujícím působením Krajiny přílivu. Po výbuchu se ve filmu poprvé objeví normální lidé a realita. A až v tomto kontrastu si uvědomíte, co jste až doposud sledovali a na jakou atmosféru jste si zvykli. Právě kvůli tomuto filmu považují Terryho Gilliama za jednoho z nejnadanějších současných tvůrců. Významnost díla se pozná dle toho, jakou dokáže vyprovokovat diskusi. Zatímco ho většinová periodika jako New York Times nebo Entertainment Weekly označili za „únavný“, „příšerně děsný“ a nedoporučili jej slabším povahám (v Nadsklepi jsem byl svědkem toho, jak diváci poměrně

hromadně opouštěli promítací sál), filmoví tvůrci jako David Croneberg nebo Rian Johnson ho považují za mistrovské dílo a důkaz Gilliamova vizuálního talentu.

Terry Gilliam má v současnosti rozpracováno několik projektů. Například filmovou adaptaci jedné z Pratchettových zeměplošských knih *Good Omens*, svoje pojetí příběhu Dona Quijota (*The Man Who Killed Don Quixote*), jehož ukončení je naplánováno na rok 2010 a o jehož produkčních problémech vznikl dokument *Lost in La Mancha*. Další nadějný projekt, *The Imaginarium of Doctor Parnassus*, se pozastavil kvůli tragické smrti Heatha Ledgera, který film z velké části financoval. Světlo světa by však měl film spatřit už v příštím roce. Ne všechny projekty se však podařilo realizovat. Gilliam byl například první volba J. K. Rowlingové, příznivkyně jeho práce, při vybírání režiséra filmům o Harrym Potterovi. Smlouvu ale nakonec dostal Chris Columbus. Neméně zajímavé je, že se měl Gilliam podílet na připravovaném celovečerním filmu v rámci projektu Gorillaz. Oznámil to Damon Albarn v roce 2006. S rozpadem skupiny však projekt už pravděpodobně nebude uskutečněn.

Poselství Gilliamova díla spočívá v obžalobě současného stavu společnosti, která začíná považovat člověka za stroj. Toto téma se vznáší nad celým jeho dosavadním dílem a to tak vytváří jeden velký celek varující před naší budoucností.

Jsou pravdivé filmy a pravdivé filmy. V. 01 sladce svírají vnitřnosti a soukají čím dál víc do sebe. Témata jako věčné řešení svých ex/současných/budoucích/jiných plus věčné hledání smyslu života. Hodně zhruba. Nebo v. 02 s pravdou jako koulí u nohy, o které se dobře ví, ale nemíní se s ní nic moc dělat. Tady viz první dva filmy Bohdana Slámy (Divoké včely & Štěstí). Témata jako ekologie a/nebo sociální tíseň. Samo o sobě přitažlivé, pokud je ale ekolog v obecném měřítku objímač stromů a sociálně slabý člověk socka, Slámovy filmy tyto představy nevyvrací. Jeho – a v podstatě co se týče české tvorby obecně – nemoc je v tom, že spíš než na vyznění podstaty sdělení klade důraz na jednotlivosti, které nabourávají děj a pokrývají jej tím, jak jsou nepřiměřeně explicitní. Občas to ani v letošním Venkovském učiteli není jiné (nějakých patnáct vteřin utírání zvratků po Pavlu Liškovi není zrovna přitažlivá představa, natož záběr), ale nejde ani tak o smíření se s nimi, spíš se už konečně nepovyšují nad děj, místo toho jej dokreslují; třeba scéna na zábavě se Známkou punku od Visáčů, kde kamera v pozadí zaměřuje trsajícího ředitele/tělocvikáře a odulou učitelku ve středním věku s trvalou, hibernující rurální anarchopunkery (a tak dále), je jednou z nejnenuceněji nejvýstižnějších, co jsem za hodně dlouhou dobu měl možnost v českém filmu vidět. Sláma do velké míry upustil od agitování za méně bobrů a větší dávky a je osobnější a intimnější (i díky kameře, která se

často zaměřuje jenom na obličej postavy), a tím pádem stepuje před škatulkou s filmy z první kategorie. Což v případě příběhu o homosexuálním učiteli biologie na gymnáziu v Praze (Liška), který utíká na civilizaci téměř nedotčený jihočeský venkov, aby něco našel, setkává se s Marií (Zuzanou Bydžovskou) a.k.a. sympatickou rozvedenou bývalou alkoholičkou/manželkou alkoholika a jejím sedmnáctiletým synem Petrem, nemůže být na škodu. Je tu stále agitace ve smyslu idealizace & idylizace vesnice a jejího pomalého & naivně dohodinného života oproti dekadentní Praze (Liškův bývalý přítel, Petrova holka Bára a vlastně i samotný Liška), zároveň ale na Petrovi ukazuje jeho bezútěšnost navzdory kráse. Pavel Liška i přes zvyk vídat jej v každé druhé hřebejkovině nebo v roli absolutních pošuků vyráží dech (nakolik v tom má podíl analogie křehkých oválných brýlí, které mu sotva sedí na nose a pořád vypadají, jako by měly spadnout, s jeho postavou učitele, nevím), zvlášť při jednom z prvních rozhovorů s Bydžovskou, která ještě nemá ani potuchy o jeho homosexualitě a on o tom, jestli, jak a kdy by měl provést svůj coming-out. Maximálně uvěřitelně ovšem působí nejenom on, ale i celá squadda neznámých, ale o to autentičtějších herců. Délka stopáže (117 min.) je sice nepřesvědčivá, z letargie z rozvláchného dojení/telení krav Sláma probudí Prahou/Halle vždy až na poslední chvíli, ale pozornost i tak udržuje. a Venkovský učitel by si tu svou měl taky.

KNIHA TOM STOPPARD: ROCK'N'ROLL

Poměrně nedávno vyšel scénář nové hry Toma Stopparda Rock'n'Roll. Zpracování Národním divadlem jsem neměl možnost vidět, shrnu tedy alespoň to, co míním o scénáři.

Rock'n'Roll je hra o politické situaci v Československu v období let 1968-1990, o rocku, o The Plastic People Of The Universe, o Chartě 77. Bigbít, Pink Floyd, Velvet Underground, komunismus, to vše tu tvoří prostředí pro vystavění poměrně neobjevných, leč stále zajímavých zápletek. V knize je poměrně těžké se zorientovat a celkem dlouho trvá, než si uděláte pořádek v příbuzenský vztazích postav a vůbec, kdo je Čech, kdo Angličan, kdo je kdo...

V dialozích byly na druhou stranu moc pěkné myšlenky o disidentech, bigbítu a komunismu. Např: „*Disidenti estébáky neděsej. Proč by měli? Estébáci disidenty milujou, stejně jako inkvizice milovala kacíře. Kacíři dodávají obráncům víry opodstatnění. Nikomu nezáleží víře víc než kacířům. Tvýmu kamarádovi Havlovi záleží na tom všem tolik, že napsal Husákovi dlouhý dopis. Nesejde na tom, jestli to byl dopis milostný nebo protestní. Znamená to, že oba hrají na jednom hřišti. Takže Husák si může oddechnout, on určil pravidla, je to jeho hra. Lidi hrajou s ním, nechávají se uplácet tím, že se dostanou na školu, že jsou laciný tramvaje...tolik jim na tom záleží, že si nechávají pro sebe to, co si myslí, a vlasy si poslušně stříhají. Kdežto Plastikům je tohle všechno úplně jedno. Není je čím uplatit. Oni nejsou kacíři. Jsou to pohani.*” No není to pěkné?

Zároveň to podporuje názor, že nejučinnější forma protestu je ignorace. Hra navozuje podobnou atmosféru jako Nesnesitelná lehkost bytí, bez všech Kunderových milostných zápletek a postmoderních intelektuálních zamýšlení. Stoppard jde celou dobu přímo k věci, neodbíhá k hovorům o hovně. Právě proto však působí hra tak trochu plynule a jakoby byla napsána jen proto, aby si milovníci šedesátých let poslechli v divadle kultovní rockové skupiny a přitom si trošku oživilí svou nenávist ke komunistům. Na druhou stranu, dokážu si představit, jak bych si takovou návštěvu divadla užil...

A jako bonus – co píše o stylu rock'n'roll v knize Pověry a problémy jazzu pan Jan Rychlík (také k máni v knihovně): „*A co jiného je rock'n' roll než opět totéž [boogie woogie] v obměněném odstínu? Jenže v rock'n'rollu není po hudební stránce už uměleckého nic. Je to jen ten nejlevnější kafemlejek k stupňování rámusivého šílenství. Mistrům boogie woogie nesahají rock'n'rollisté ani po kotníky, i když jejich pomíjivé veleúspěchy se zdají zatím překonávat vše, co tu do té doby bylo. Tak mocnou přitažlivost má tedy bluesový koloběh základních akordů. Blues nedegeneroval, neboť rock'n'roll není článek vývoje blues, je jen jeho zahnívající odnož.*”

Zábavné. Ale z jistého pohledu autora chápu. V té době (kniha byla napsána 1959) ještě lidé nebyli zvyklí, že se hudba může prosadit pouhou myšlenkou a v té době se opravdu posuzovala hudba podle instrumentální kvality (ať už to znamená cokoliv). Ale teď už vstupuju na tenký led, protože zase narážím na nevyřešitelný problém „co je umění”. Tak raději končím.

Bloc Party	Signs	Intimacy 2008
Bon Iver	Lump Sum	For Emma, Forever Ago 2008
The Bug	Poison Dart feat. Warrior Queen	London Zoo 2008
Clark	Ted	Body Riddle 2006
David Holmes	Holy Pictures	Holy Pictures 2008
Department of Eagles	No One Does It Like You	In Ear Park 2008
Deerhunter	Vox Celeste	Weird Era cont. 2008
Dj /Rupture	Maga No - Homeboys ft. Max Normal	Uproot 2008
Doves	The Cedar Room	Lost Souls 2000
Elliott Smith	Speed Trials	Either/or 1997
Flying Lotus	Testament ft. Honja Sufi	Los Angeles 2008
Friendly Fires	Jump in The Pool	Friendly Fires 2008
Kings of Leon	Closer	Only by the Night 2008
Ladyhawke	Magic	Ladyhawke 2008
M83	Kim & Jessie	Saturdays=Youth 2008
Moloko	Day for Night	Do You Like My Tight Sweater? 1995
Photek	Rings around Saturn	Form&Function 1998
Portishead	Undenied	Portishead 1997
Red Snapper	Keeping Pigs Together	Our Aim Is to Satisfy ... 2000
Radiohead	All I Need	In Rainbows 2007
Tom Vek	Nothing But Green Lights	We Have Sound 2005
Tv on the Radio	Halfway Home	Dear Science 2008
Why?	Good Friday	Alopecia 2007
Zoo Brazil	Shadow Dance	No Place Like Home 2008

In no particular order. Just a warning for those who can't find any appropriate autumn music or any ear-friendly music. Warning: Big advisory for kids with self-destructive tendencies needed.

my inspiration

Tom Waits

You're a weak little pony, Jim
to pull big men like us

Dylan Thomas
A Visit To Grandpa's

hmv get closer

Photography by *Kevin Carter*
A Visit To Grandpa's by Dylan Thomas, first published in 1934
published by J.M. Dent & Sons Ltd, London, 1995
Copyright © 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004
The Suddes for the Copyright Clearance Center

